



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci **žalobkyně: D. Q.**, evidenční číslo X, nar. X, státní příslušnost X, t.č. na adrese X, zast. JUDr. Jiřím Králíkem, advokátem se sídlem Labská louka 650, 500 11 Hradec Králové, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23.9.2014, č.j. OAM-134/LE-BE02-HA08-2014, ve věci mezinárodní ochrany, **t a k t o :**

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně včas podanou žalobou napadla v celém rozsahu shora označené rozhodnutí žalovaného, kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“) a domáhá se jeho zrušení.

V žalobě namítala, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany byla zkrácena na svých právech, v uvedeném řízení žalovaný porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu ve spojení s § 2, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalobkyně se domnívá, že žalovaný pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobkyně nesouhlasí se správním orgánem, že k podání žádosti ji nevedly natolik palčivé důvody, když žádost o udělení mezinárodní ochrany podala až po

delším pobytu na území a poté, co ji hrozilo správní vyhoštění. K tomu vysvětlila, že je zcela logické, že o mezinárodní ochranu požádala až za situace, kdy v souvislosti s uložením správního vyhoštění jí hrozil návrat do země původu a tedy vznik újmy- nemožnost realizovat na území ČR existující rodinný a soukromý život, obavy z pronásledování pro svoje politické aktivity a dlouhý pobyt mimo území Číny. Má za to, že doba podání žádosti o mezinárodní ochranu (nikoli bezprostředně po příjezdu do ČR) nemůže v žádném případě zpochybňovat relevantnost či závažnost důvodů vedoucích k podání této žádosti. Žalovaný dle názoru žalobkyně nezohlednil, že splňuje podmínky pro udělení azylu z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování ze strany státních orgánů Čínské lidové republiky pro psychický nátlak a omezování osobní svobody ve formě povinnosti docházet na tzv. převýchovu, navíc jí hrozí pronásledování z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu a dlouhodobého pobytu mimo území Číny. Žalovaný se rovněž blíže nezabýval skutečností, že žalobkyně má odůvodněný strach z pronásledování pro příslušnost k určité sociální skupině (sociální skupina osob dlouhodobě pobývajících mimo území Číny). Správní orgán se dále dostatečně nevypořádal s otázkou možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, nezohlednil, že vycestování žalobkyně by bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, zejména článkem 8 Evropské úmluvy, neboť by došlo k nepřiměřenému zásahu do jejího rodinného a soukromého života, který na území ČR vede se svým čínským druhem s uděleným trvalým pobytem. Žalobkyně je v ČR plně integrována, má zde vybudované veškeré zázemí a sociální vazby, žalovaný však při svém rozhodování žádnou z těchto skutečností nezohlednil. Ve vedení rodinného života na území ČR se svým druhem žalobkyně spatřuje i zvlášť zřetelný důvod pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a žalovaný pochybil, pokud k těmto skutečnostem v rámci své úvahy nepřihlédl. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby, neboť dle jeho názoru neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti trvá.

Podle žalovaného jdou některé žalobní námitky nad rámec důvodů sdělených žalobkyní v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany. Těmito námitkami se žalovaný nemohl zabývat, neboť mu nebyly známy a nelze mu ani v žalobě vyčítat, že tak neučinil. Konkrétně se jedná o tvrzení žalobkyně, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany až po delším pobytu na území nemůže v žádném případě zpochybňovat relevantnost či závažnost důvodů vedoucích k podání této žádosti. K této námitce žalovaný uvádí, že důvodem pro zamítnutí podané žádosti a neudělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem rozhodně nebyla jen tato okolnost. Skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána až po určité době pobytu na území a za situace, kdy v souvislosti s uložením správního vyhoštění žalobkyni hrozil návrat do země původu, byla jen jedním z aspektů hodnocení žalobkyní uváděných důvodů, nikoliv tím jediným a zásadním.

S názorem žalobkyně, že žalovaný nezohlednil její odůvodněný strach z pronásledování ze strany státních orgánů pro psychický nátlak a omezování osobní svobody ve formě povinnosti docházet na tzv. převýchovu, žalovaný nesouhlasí, neboť žalobkyní uváděnou obavou z postihu za její účast (pomoc studentům) na událostech z roku 1989 na náměstí Tiananmen se řádně a podrobně zabýval (odkázal na stranu 4 a 5 napadeného rozhodnutí). Tvrzením žalobkyně, že jí hrozí pronásledování z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu a dlouhodobého pobytu mimo území Číny, se žalovaný nemohl zabývat, neboť jej žalobkyně uvedla poprvé až v podané žalobě. V napadeném rozhodnutí k možnosti

návratu žalovaný na straně 7 a 8 uvedl, že v případě návratu jí nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. K v žalobě tvrzené obavě z pronásledování pro příslušnost k určité sociální skupině (sociální skupina osob dlouhodobě pobývajících mimo území Číny) žalovaný uvedl, že i tento důvod žalobkyně poprvé uvedla až v podané žalobě, přičemž žalovaný sám v rámci předchozího řízení nedospěl k závěru, že by žalobkyně byla pronásledována pro příslušnost k určité sociální skupině. Z tohoto pohledu žalovaný za sociální skupinu nepovažuje osoby dlouhodobě pobývajících mimo území Číny. Žalovaný se posouzením případu žalobkyně dostatečně zabýval i z hlediska naplnění důvodů dle § 14a zákona o azylu (odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí na straně 7 a 8). Žalovaný rovněž neporušil žádné mezinárodní závazky, když neudělil doplňkovou ochranu z důvodu vedení rodinného a soukromého života s druhem čínského původu na území ČR, neboť dle ustálené judikatury vedení rodinného a soukromého života na území ČR nenaplnuje důvody pro udělení doplňkové ochrany a ani není zvláštního zřetele hodným důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Závěrem navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro její nedůvodnost.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání za přítomnosti tlumočnice jazyka čínského.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu správního spisu, z něhož ověřil následující rozhodné skutečnosti.

Žalobkyně v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1.7.2014 a následném pohovoru provedeném dne 8.7.2014 uvedla, že má čínskou národnost i státní příslušnost, vyznává buddhismus, není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace. Není a nebylo proti ní vedeno trestní stíhání. Ke svému životu ve vlasti uvedla, že od roku 1985 do roku 1989 pracovala ve Výzkumném ústavu lékařské univerzity v Pekingu. Žila společně s rodiči, je svobodná, bezdětná. Z vlasti odjela kvůli potížím v souvislosti s událostmi na náměstí Tchien-an-men v roce 1989. V rámci akce studentského odporu na uvedeném náměstí, která trvala tři měsíce, studenti organizovali demonstrace, drželi hladovku, odmítali pít. V důsledku horkého počasí (přelom května a června) byli mnozí dehydrovaní a kolabovali. Žalobkyně, ač se sama aktivně demonstrací neúčastnila, pomáhala odvázet kolabující studenty do ústavu, kde pracovala. Dne 3.6.1989 náměstí obsadila armáda. V jejím zaměstnání se začalo vyšetřovat, kdo pomáhal studentům a kolegové uvedli, že pomáhala. Z Číny odešla v listopadu nebo prosinci 1991 kvůli potížím v souvislosti s událostmi na náměstí Tchien-an-men v roce 1989, kdy po těchto událostech byla propuštěna z práce a musela docházet na místní policii na převýchovu (musela psát, čeho se dopustila). V žádosti uvedla, že na převýchovu musela chodit každý týden na dva dny, od rána do večera, a to až do svého odjezdu z vlasti v roce 1991. Při pohovoru uvedla, že na převýchovu musela chodit denně po dobu tří měsíců, poté dvakrát týdně. Z Číny odcestovala s platným cestovním dokladem a vízem za účelem podnikání. Cestovní doklad jí zajistil známý, přátelé z ČR jí poslali pozvání. Čínu v následujících letech třikrát navštívila, v roce 1993 na dva až tři měsíce, v roce 1995 na šest měsíců a v roce 2000 na dva měsíce. Uvedla, že události z roku 1989 jsou do dnešního dne označovány jako kontrarevoluce. Při vycestování z vlasti neměla žádné potíže. Podnikatelské vízum měla platné do roku 2001. Potom založila firmu, jednatelem byl Čech, ale podvedl ji, firma nefungovala a nebylo jí prodlouženo podnikatelské vízum. Od té doby (2001) byla v ČR nelegálně. V roce 2011 navázala kontakt se

zastupitelským úřadem Číny v Praze za účelem vydání nového cestovního pasu, který jí byl vydán (předtím jí byl pas vydán i v roce 1996, který asi v roce 2002 ztratila). V Číně i nadále žijí její rodiče. V ČR má přítele čínského původu (tento má v ČR povolení k trvalému pobytu), žije s ním asi 10 let. V případě návratu se obává další převýchovy. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že je zdravá. Jiné, než výše uvedené potíže ve vlasti neměla. O mezinárodní ochranu požádala v době svého zajištění, poradil jí to krajan. Uvedla, že až se situace kolem událostí z roku 1989 uklidní, chce se do Číny vrátit. Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že žalobkyni bylo dvakrát uloženo správní vyhoštění, v roce 2011 na jeden rok a dne 9.9.2013 na tři roky.

Správní orgán při svém rozhodování vycházel zejména z výše uvedené žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany a pohovoru, které posuzoval na pozadí informací shromážděných v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Číně. Konkrétně vycházel ze Zprávy Human Rights Watch – leden 2014, ze dne 17.3.2014, Zprávy Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie, duben 2013, ze dne 23.5.2013, Infobanky ČTK, země světa, Čína, aktuální znění, informací informačního systému Policie ČR (CIS). Uvedené informace jsou součástí správního spisu a žalobkyni bylo umožněno se s nimi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout doplnění podkladů. Žalobkyně uvedla, že bez ohledu na to, co je ve zprávách uvedeno, sama ví, že v Číně nejsou respektována lidská práva. Do ČR odjela kvůli potížím ve vlasti, bylo jí vytýkáno, že pomáhala studentům, kteří měli zdravotní potíže. Do vlasti se vrátit chce, ale obává se, že by hned byla odvedena k převýchově a v případě nesouhlasu s názory policie, zbita. Doplnění podkladů nenavrhl, žádné námítky nevznesla.

Při jednání zástupce žalobkyně odkázal na podanou žalobu a doplnil, že pokud Čína nazvala události na náměstí Tchien-an-men za politický neklid, je to nadále vedeno jako kontrarevoluční vzpoura. Žalobkyně namítá nesprávný závěr správního orgánu, že nebude v Číně postihnuta, aniž by toto zjištění bylo prokázáno. Žalobkyně i v rámci řízení před správním orgánem upozornila na to, že když v roce 2000 vlast navštívila, byla již uvedená událost označována za politický neklid. Žalobkyně však měla opačnou zkušenost, kdy v den, kdy přiletěla, tak jí navštívila policie a odvedla ji na policejní stanici do výslechové místnosti. Poté co se policie podrobně vyptávala na vše, co dělala v zahraničí a s kým se stýkala, donutili ji pod nátlakem, aby svým vlastnoručním písmem napsala doznání, které jí nadiktovali, že se účastnila revoluční vzpoury, nikoliv že pomáhala jako zdravotní dozor. Následně byla policejním orgánem „profackována“. Každý týden docházela dvakrát na policejní stanici, kde musela setrvat od 8 do 20 hodin a byla nucena studovat komunistickou literaturu. Jakmile se objevilo cokoliv, co se policii nelíbilo, tak žalobkyni „profackovali“ a případně kopali do nohy. Vzhledem k těmto skutečnostem a vzhledem k tomu, že žalovaný neprovedl výslech žalobkyně důkladně, navrhl výslech žalobkyně před soudem.

Žalobkyně ve svém účastnickém výslechu uvedla, že kontrarevoluční vzpoura, která je nazývána politickým neklidem, tak tomu ve skutečnosti není a tyto události jen tak neutichnou. Od roku 1989 je stále asi 250 lidí z Pekingu v důsledku popsanych událostí ve vězení. V roce 2008 se jeden muž vrátil do Číny, za několik dní ho kontaktovala policie na základě udání a vyptávali se ho, co dělá v Číně. Protože má americké občanství, musel se vrátit na letiště a zpět do Ameriky. Protože žalobkyně je Číňanka, zacházeli by s ní podle čínských zákonů a bylo by to stejné jako vždy, když se tam vrátila. Rodiče stále žijí v Číně, mají již vysoký věk a sami jí doporučili, aby se nevracela, aby neměli problémy. V Číně vládne pouze jedna politická strana, a to komunistická strana a není možné se proti ní bránit. Studenti v roce 1989 chtěli poukázat na chyby, ale komunistická strana o tom nechtěla ani slyšet. Všichni, bez ohledu na vzdělání, byli ze strany komunistické strany ponižováni.

V současné době se Čína tváří, že tam funguje sociální stránka, je to však jen „na oko“ cizincům, realita je úplně jiná. Kdyby se vrátila, stále by jí vytýkali, že se zúčastnila kontrarevoluční vzpoury a zacházeli by s ní jako v předchozích letech.

K dotazu soudu, proč se žalobkyně opakovaně do Číny vracela, když měla výše popsané obavy, uvedla, že v roce 1993 si myslela, že se již situace uklidnila, ale nebylo tomu tak, za dva dny po přiletu ji doma navštívila policie. V roce 1995 do Číny odjela proto, že maminka je nemocná na srdce. V roce 2000 si vzhledem k časovému odstupu myslela, že uvedené události již utichly, chtěla odjet za rodiči na oslavy jarního svátku, ale netušila, že ji opět bude stíhat policie. Letěla s jedním mužem, předala mu svůj pas, aby si ho ponechal u sebe, neboť ho již v Číně nepotřebovala a obávala se, že jí pas v Číně vezmou. K dalšímu dotazu soudu, zda při uvedených třech odletech z Číny měla nějaké potíže, uvedla, že nikoliv. S odletem jí pomohl jistý muž a celníci na letišti nespolupracují s policií. Dále potvrdila, že v České republice má přítele, který zde má trvalý pobyt, žije s ním již 11 let.

Zástupci účastníků v závěrečném návrhu odkázali na svá písemná vyjádření, která soudu přednesli. Náklady řízení nežádali.

Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Soud po prostudování správního spisu s přihlédnutím k obsahu žaloby ve shodě se žalovaným konstatuje, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně byla v zemi svého původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by mohla mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v písm. b) citovaného ustanovení.

Žalobkyně za důvod své žádosti o mezinárodní ochranu uvedla obavu z postihu za svou účast na událostech z roku 1989 na náměstí Tchien-an-men. Žalovaný na straně 4 napadeného rozhodnutí stručně zrekapituloval, že je mu z jeho rozhodovací praxe známo, že v posledních letech došlo k určité změně rétoriky čínského vedení na události z roku 1989 a označení „protirevoluční rebelie“ bylo změněno na „politický neklid“ s tím, že uvedené události považuje čínské vedení za uzavřenou záležitost. Žalovaný dále konstatoval, že nebyli perzekuováni řadoví účastníci hnutí, k nimž je možné zařadit i žalobkyni. Rovněž uvedl, že je mu známo, že každý ze studentů, kteří se účastnili demonstrací, musel napsat doznání o své vědomosti toho, že se jednalo o kontrarevoluční rebelii a kolika demonstrací se zúčastnil. Soud po zhodnocení výpovědí žalobkyně učiněných ve správním řízení, souhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že v případě žalobkyně, která po dobu několika dnů poskytla zdravotní pomoc dehydrovaným studentům, nelze hovořit o pronásledování pro některý z důvodů dle § 12 zákona o azylu. Žalobkyně vypověděla, že sama se aktivně demonstrací nezúčastnila, uvedenou pomoc poskytla v rámci dobrovolné první pomoci kolabujícím demonstrujícím studentům (v rozporu s tím v žalobě uvedla, že před svým odjezdem z vlasti byla politicky aktivní). Žalobkyně sice vypověděla, že z důvodu uvedené pomoci ztratila zaměstnání a musela docházet na policii na tzv. převýchovu (uvedla rozdílnou četnost těchto docházek v žádosti a pohovoru), ale vlast opustila až v prosinci 1991, tedy po více jak dvou letech od události z jara 1989, a to bez jakýchkoliv potíží. Ve vlasti proti ní nebylo zahájeno žádné trestní stíhání, do vlasti se opakovaně, a to třikrát, vrátila k delšímu pobytu (na 2 – 6 měsíců) a bez potíží z vlasti vycestovala, aniž by se jí v tom čínské státní orgány pokusily nějak zabránit. Za svého pobytu v ČR si dokonce dvakrát na zastupitelském úřadu Číny v Praze (v roce 1996 a 2011) vyřídila nový cestovní doklad. V ČR pobývala do roku 2001 legálně na základě víza za účelem podnikání, poté již nelegálně, za což jí bylo dvakrát uloženo správní vyhoštění v roce 2001 a v roce 2013, které nerespektovala. O mezinárodní ochranu v ČR požádala až v době svého zadržení, kdy jí hrozila realizace správního vyhoštění a kdy tak učinila na radu svého krajana. Krajský soud nemůže přehlédnout, že od uvedených událostí z roku 1989 uplynulo více jak 25 let a v případě žalobkyně, která nebyla ani aktivním účastníkem demonstrací, neprojevovala veřejně své názory vůči čínskému režimu, její pomoc byla jednorázová, spontánní a spočívala v poskytnutí první pomoci kolabujícím studentům, nelze shledat znaky azylově relevantního pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Je zcela zřejmé, že podanou žádostí se žalobkyně snaží o legalizaci svého pobytu v ČR. Ač soud z čistě lidského hlediska dovede takovou pohnutku pochopit, zvláště za situace, kdy žalobkyně na území ČR pobývá od roku 1991, je však nucen současně uvést, že její naplnění nemá oporu v zákoně o azylu. V konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. v rozsudku č. j. 5 Azs 37/2003 ze dne 22.1.2004 (všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz), je vyjádřen názor soudu, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Stejně tak jako nepředstavuje univerzální nástroj pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel, přičemž důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána (viz. dřívější rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 709/2001 ze dne 30.4.2002). Vzhledem k výše uvedenému soudu nezbyvá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Soud nepřisvědčil žalobní námitce, že doba podání žádosti o mezinárodní ochranu (nikoli bezprostředně po příjezdu do ČR) nemůže zpochybňovat relevantnost či závažnost důvodů vedoucích k podání této žádosti. Na uvedené situace pamatuje již konstantní a bohatá

judikatura Nejvyššího správního soudu (dále také jen „NSS“), kterou lze přiléhavě aplikovat i na posuzovaný případ žalobkyně. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky NSS č.j. 2 Azs 423/2004 ze dne 20.10.2005 a č.j. 2 Azs 137/2005 ze dne 9.2.2006, v nichž se uvádí, že *„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* Dále odkazuje na rozsudek NSS č.j. 3 Azs 119/2004 ze dne 13.1.2005, v němž NSS konstatoval, že: *„Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“* K žalobní námitce hrozícího pronásledování z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu a dlouhodobého pobytu mimo území Číny a z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování pro příslušnost k určité sociální skupině (sociální skupina osob dlouhodobě pobývajících mimo území Číny), soud uvádí, že žalobkyně uvedené skutečnosti poprvé konstruuje až v žalobě. Pokud jde o sociální skupinu, NSS ve svém rozsudku ze dne 19.5.2004, č.j. 5 Azs 63/2004-60 (na který odkazuje i žalobkyně v žalobě) uvádí, že *„Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotýčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.“* V citovaném rozsudku NSS posuzoval případ ukrajinského žadatele o mezinárodní ochranu, který se dovolával příslušnosti k sociálně skupině „nezaměstnaných“ a NSS dovodil, že tento žadatel neprokázal, že by pro svou příslušnost k sociálně skupině nezaměstnaných byl jakkoli pronásledován, neboť pronásledováním není tíživá ekonomická situace sama o sobě a právě to stěžovatel tvrdí... Podle krajského soudu lze i v projednávaném případě dospět k závěru, že žalobkyně zejména svými opakovanými návraty do Číny a vždy zpětným bezproblémovým vycestováním do ČR, v tom smyslu, že jí v tom čínské státní orgány ani v jednom případě nezabránily, neprokázala, že by ve vlasti mohla být z uvedeného důvodu pronásledována. Soud dále poukazuje i na to, že zástupce žalobkyně v řízení před soudem prezentuje návštěvu žalobkyně ve vlasti v roce 2000 a jednání policie vůči ní (fyzické násilí) jinak, než tak učinila sama žalobkyně v průběhu svých výpovědí ve správním řízení, kde měla možnost sdělit všechny okolnosti významné pro posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedené skutečnosti soud považuje za nové, které nemají oporu ve spise, a proto k nim nepřihlédl. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu se soud plně ztotožnil.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azyllanta, nebyl v případě žalobkyně shledán zákonný podklad, neboť není rodinným příslušníkem azyllanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. K udělení azylu z humanitárních důvodů se rovněž opakovaně vyjadřoval NSS. Lze tak jistě odkázat na rozhodnutí č. j. 2 Azs 36/2005-48 ze dne 20. 12. 2005, v němž je uvedeno, že „*Správní orgán uděluje humanitární azyl v mezích svého správního uvážení; na udělení této formy azylu nemá žadatel subjektivní právo. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu není sice vyloučeno ze soudního přezkoumání, ale soud se rozhodnutím může zabývat jen v omezeném rozsahu, totiž z hlediska posouzení, zda v řízení nedošlo k vadám, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), tedy z hlediska dodržení práva na spravedlivý proces*“. NSS v rozhodnutí č.j. Azs 8/2004 ze dne 11.3. 2004 uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“. Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace a zdravotního stavu žalobkyně neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud takovému závěru přisvědčuje, přičemž neshledal překročení mezí správního uvážení. Žalobkyně se ve správním řízení nedomáhala udělení humanitárního azylu, činí tak až v žalobě a dovolává se pro případ návratu do vlasti zásahu do svého rodinného a soukromého života, který vede na území ČR. Tato problematika byla již také judikaturou NSS opakovaně řešena, lze tak přiměřeně odkázat např. na rozsudek NSS ze dne 8.4.2004, č. j. 4 Azs 47/2004, v němž se uvádí: „*Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území ČR (občanem Vietnamské republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu*“. Soud má za to, že žalovaný měl dostatek podkladů pro případné rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu, při posuzování nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Doplňková ochrana je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle § 14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Při svém rozhodování žalovaný vycházel jak z informací od žalobkyně, tak z informací získaných v průběhu správního řízení a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobkyni hrozí pro případ návratu do vlasti skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu či ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobkyně v tomto směru žádné důkazy nenabídla. Soud po zhodnocení výpovědi žalobkyně, posouzení doby a hlavního motivu jejího odchodu z vlasti, důvodů a okamžiku podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a výše citovaných informací, nedospěl k závěru, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, že vycestování žalobkyně by bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, zejména článkem 8 Evropské úmluvy, neboť by došlo k nepřiměřenému zásahu do jejího rodinného a soukromého života, který vede na území ČR vede se svým čínským druhem. Uvedená problematika byla rovněž opakovaně správními soudy řešena, lze tak odkázat např. na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 8. 2008 č. j. 48 Az 70/2008-37, který dospěl k závěru, že „*Vycestování cizince do země původu není v rozporu se zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, či mezinárodními závazky, nebo porušením práva na rodinný život, může-li cizinec realizovat toto právo jiným způsobem (např. úpravou pobytu v České republice podle příslušných ustanovení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky)*“. Zdejší soud k tomu doplňuje, že žalobkyně měla možnost si svůj pobyt na zdejším území upravit dle zákona o pobytu cizinců a zpočátku tak zřejmě činila. Teprve poté, když tuto možnost ztratila (neprodloužením víza za účelem podnikání) a pobývala zde nelegálně, čehož si byla vědoma, začala situaci řešit prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu. Jak je již uvedeno výše, k legalizaci pobytu nelze zneužívat zákon o azylu. Nad rámec odůvodnění rozhodnutí žalovaného soud odkazuje i na právní větu vyslovenou v rozsudku Krajského soudu v Praze č.j. 48 Az 116/2008-52 ze dne 9.7. 2009: „*Dospěje-li soud k závěru, že žalobce (neúspěšný žadatel o udělení mezinárodní ochrany) účelově tvrdí důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, mají (s přihlédnutím ke všem okolnostem případu) též charakter i shodné nebo obdobné důvody tvrzené podle § 14a zákona o azylu.*“

Krajský soud uzavírá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, při projednání žaloby nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by závěr rozhodnutí žalovaného zpochybnil, soud neshledal ani vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného

rozhodnutí, proto mu nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyni, která ve věci úspěch neměla. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 30. října 2015

JUDr. Ivona Šubrtová, v. r.
samosoudkyně